

Region Syddanmark

Hans Jørgen Stuck Hess
Basmose 12
6430 Nordborg

Cvr. 18227878

Klima og Ressourcer

Kontaktperson: Susanne Roug
Pedersen

E-mail: srp@rsyd.dk

Direkte tlf.: 29201803

KS: LINO

Dato: 27-01-2025

Journal nr.: 22/20018

UDKAST til Afgrænsningsudtalelse til miljøvurdering af råstofprojekt på matr.nr. 1 og 185, 101b, 370 og 665 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup i Sønderborg Kommune.

Region Syddanmark har 28. marts 2022 modtaget to ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding på matr. nr. 1 og 185 og matr. nr. 101b, 370 og 665 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup i Sønderborg Kommune, herefter kaldet projektarealet. Da de ansøgte arealer er geografisk sammenhængende udarbejdes der én samlet konsekvensrapport for projektarealet.

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af de ansøgte projekter, jf. miljøvurderingslovens (mvl.) § 21, da de ansøgte projekter optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier og der er truffet afgørelse om, at ansøgningerne er omfattet af krav om miljøvurdering d. 3 september 2024.

Region Syddanmark har på baggrund af de gennemførte screeninger vurderet, at projekterne antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor krav om en miljøvurdering, og der skal derfor udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom, jf. mvl. §23, stk. 1.

Ifølge mvl. § 15, stk. 1 må projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet (MKR). Det betyder, at Region Syddanmark ikke må meddele tilladelse til indvinding af råstoffer før ansøger, jf. mvl. §20, stk. 1, har udarbejdet en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Region Syddanmark skal, forud for ansøgers udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten jf. mvl § 23, stk. 1.

Udkast til afgrænsningsudtalelsen samt ansøgningerne offentliggøres og sendes i 14 dages offentlig høring samt til de berørte myndigheder, så offentligheden og myndighederne kan komme med bemærkninger til afgrænsningen.

Efter høringsfristens udløb fremsender Region Syddanmark en tilrettet afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder en miljøkonsekvensrapport. Hørings svar er indarbejdet i den tilrettede udtalelse.

Den endelige miljøkonsekvensrapport sendes i høring hos offentligheden og berørte myndigheder i otte uger. I høringsperioden kan miljøkonsekvensrapporten findes på regionens hjemmeside.

En tilladelse efter råstofloven¹ erstatter en tilladelse helt eller delvist efter mvl. § 25, jf. mvl. § 15 stk. 4 samt miljøvurderingsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1.

Ansøgningerne om indvinding af råstoffer på 6,2 ha på matr.nr. 1 og 185 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup og 6,8 ha på matr. nr. 101b, 370 og 665 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup, har været sendt i høring hos berørte myndigheder fra d. 29. september 2023 til 27. oktober 2023.

Formålet med denne afgrænsningsudtalelse er at afgrænse miljøkonsekvensrapportens omfang, samt at fastlægge metoden for miljøvurdering og miljøkonsekvensrapportens detaljeringsgrad for de miljøparametre, som skal vurderes.

Formålet med en miljøkonsekvensvurderingen er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projektets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Her anvendes miljøvurderingslovens brede miljøbegreb, som omfatter den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, natur, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet, samt det indbyrdes forhold mellem disse faktorer. Både positive og negative miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Regionen har udarbejdet nærværende afgrænsningsudtalelse.

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	2
2. Projektbeskrivelse	3
2.1 De ansøgte projekter	3
3. Miljøkonsekvensrapportens indhold	5
3.1 Afgrænsningen	6
4. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensvurderingen	10
5. Habitatbekendtgørelsen - væsentlighedsvurdering	11
6. Høring af berørte myndigheder og offentligheden	12
7. Afgørelser fra andre myndigheder	12
8. Videre forløb	13

¹ LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer.

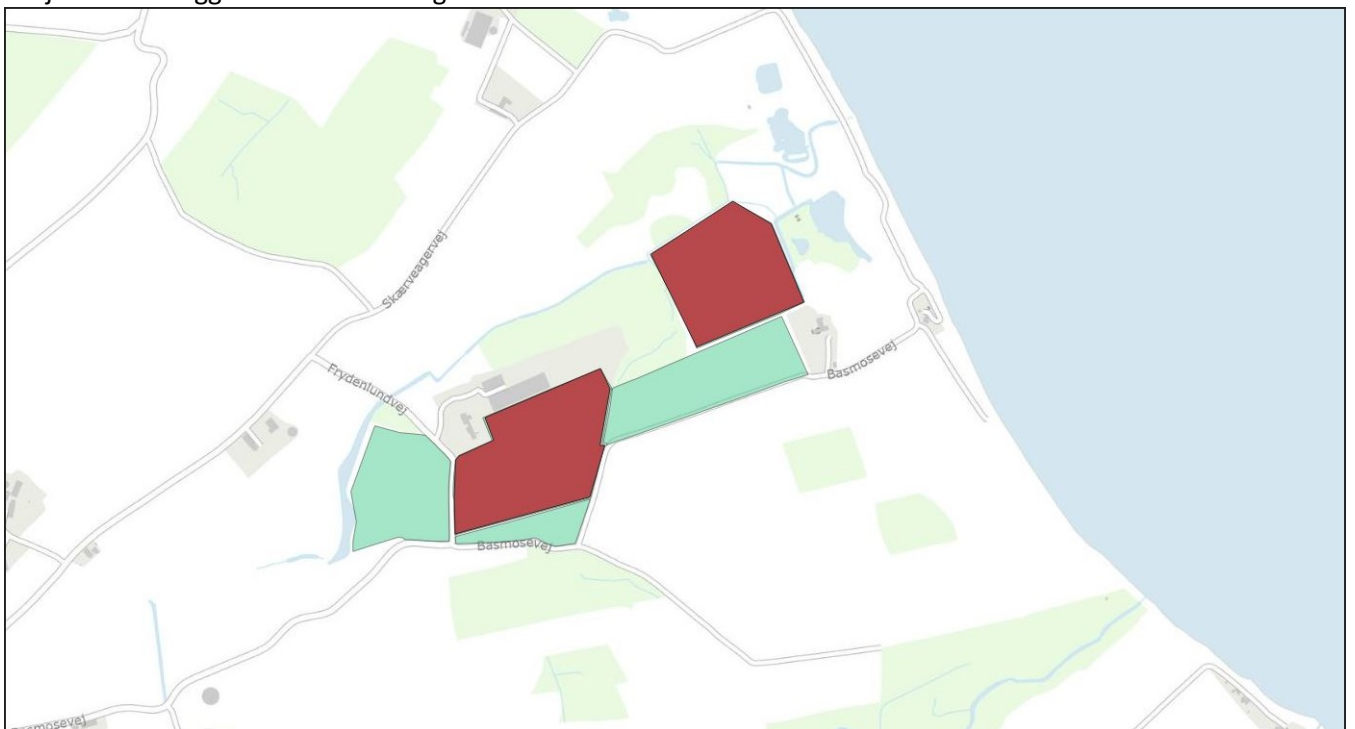
2. Projektbeskrivelse

2.1 Det ansøgte projekt

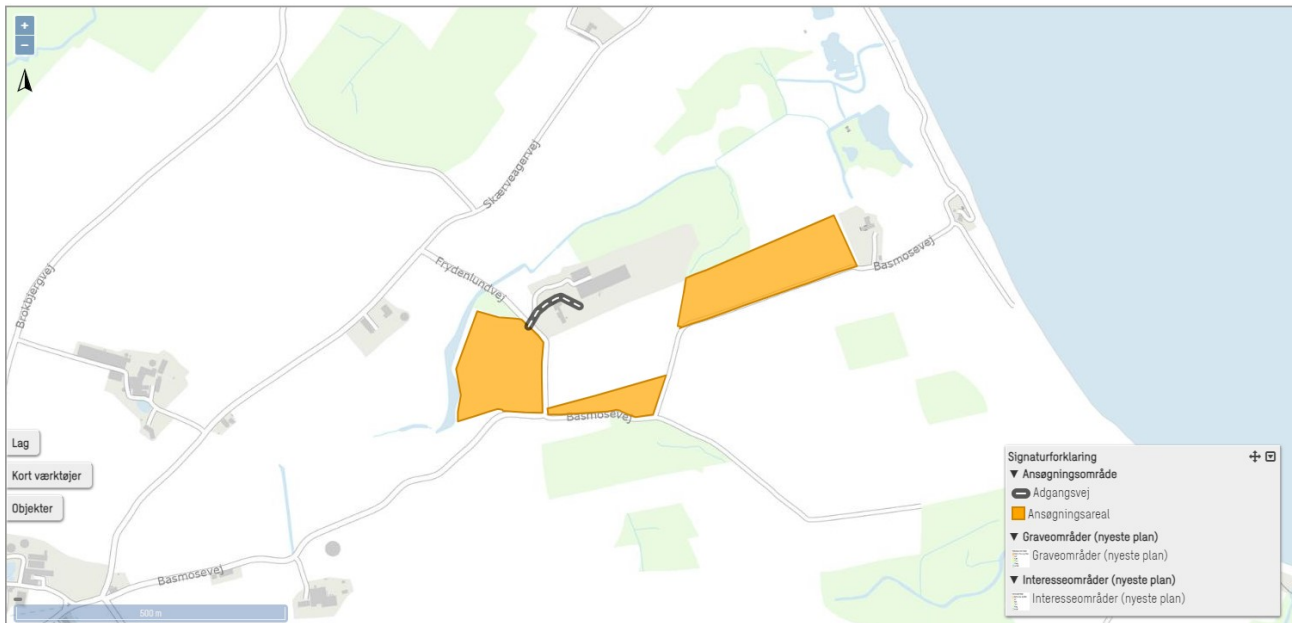
Investeringselskabet Als ApS og Hans Jørn Stuck Hess har den 28. marts 2022 indsendt ansøgninger om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler på hhv. matr.nr. 1 og 185 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup og på matr. nr. 101b, 370 og 665 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup i Sønderborg Kommune. se figur 1.

Der søges om indvinding af ler på 6,2 ha på matr.nr. 1 og 185 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup og på 6,8 ha på matr. nr. 101b, 370 og 665 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup i Sønderborg Kommune. Der søges om en 10 årige indvindingstilladelse.

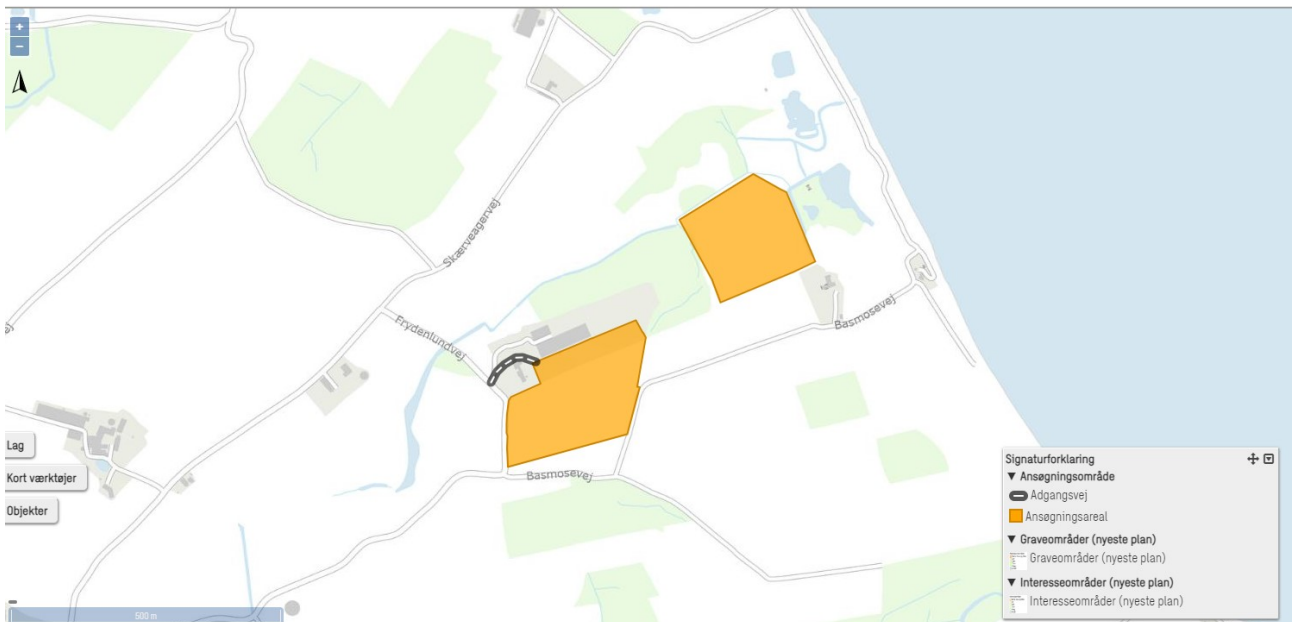
Projektarealet ligger uden for råstofgraveområde.

Figur 1 Oversigtskort over arealer fra de to ansøgninger.

Figur 2. Detailkort matr. nr. 101b, 370 og 665 Svenstrup ejerlav, Svenstrup

Figur 3. Detailkort matr.nr.1 og 185 Svenstrup ejerlav, Svenstrup

Adgangsvæjen vil være via Frydenlundvej til Basmosøvej mod Himmark.

Projektarealet anvendes som landbrugsjord.

Der er søgt om en samlet årlige indvindingsmængde for de to projekter på op til 120.000 m³. Muldlaget forventes at være ca. 0,3 m. Der er ikke oplysninger om overjord.

Der vil blive gravet til ca. 1 meter under terræn.

Materialerne vil blive indvundet og lagt i depot ved ejendommen Frydenlundvej 5. Til indvindingen vil der blive anvendt 1 stk. gravemaskine samt 1 stk. dozer, der anvendes til muldafrømning og efterbehandling. Leret vil senere blive anvendt på teglværk til teglbrænding.

Der søges om følgende driftstider: mandag-fredag kl. 06.00 – 17.00. Der vil ikke foregå indvinding eller udlevering af materialer lørdage, søndage eller helligdage.

Maskinerne lejes til formålet og tankning foregår på nærliggende tankstation.

Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Hvis der bliver behov vil der blive støvdæmpet med vand.

3. Miljøkonsekvensrapportens indhold

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde de oplysninger, som fremgår af mvl. § 20, stk. 1-5 og bilag 7. Nærværende afgrænsningsudtalelse skal ligge til grund for rapporten (vedlægges som bilag).

Oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, og bygherre skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, jf. mvl. § 20, stk. 1 og 6.

Området, der skal inddrages i miljøkonsekvensrapporten er projektarealet og de omkringliggende relevante områder.

Region Syddanmark har foretaget en væsentlighedsvurdering, se afsnit 5. Regionen vurderer, at projektet ikke påvirker nærliggende Natura 2000 områder.

Region Syddanmark har yderligere bemærkninger til følgende punkter fra mvl. § 20 og bilag 7:

Ikke-teknisk resume

En sammenfatning af hele miljøkonsekvensrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem på en letforståelig måde for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljø påvirkninger.

Projektbeskrivelse

Oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender, herunder de anvendte maskiner, arbejdstid mm.

Projektbeskrivelsen skal også omfatte en detaljeret grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver graveetaper, graveretning, indvindingsmængde, afstande til læhegn/skel/beskyttet natur samt dimensionering (højde og placering) af eventuelle støjvolde.

Efterbehandlingsplanen skal angive, hvad formålet med efterbehandlingen bliver.

Hovedforslag, alternativ og referencescenarie

Hovedforslaget, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der gives tilladelse til råstofindvinding før oprensningen af generationsforureningen på Himmark Strand og under hensyn til de belyste miljøpåvirkninger.

Alternativet, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor gives tilladelse til råstofindvinding, samtidig med oprensningen af generationsforureningen på Himmark Strand. Overordnet mangler der en plan for lerindvindingen i samspil med anlæggelsen af arbejds- og oplagsplads til oprensning af generationsforureningen på Himmark Strand.

Referencescenariet, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der ikke gives tilladelse til ansøgte råstofindvinding.

For hvert miljøemne skal hovedforslag og referencescenariet beskrives og vurderes, sådan at miljøpåvirkningerne ved hhv. hovedforslaget og referencescenariet kan sammenlignes. Alternativet skal inddrages i alle miljøemner nævnt i tabel 1.

Miljøemner

Beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som projektet vil medføre for de miljøemner, hvor der ikke kan afvises at være en væsentlig påvirkning. Både positive, negative, direkte og indirekte miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen. Miljøvurderingsloven fastlægger, at der skal vurderes på både de kort-, mellem- og langsigtede påvirkninger, hvorfor der er brug for vurdering af påvirkningerne, når indvindingen er i gang, samt når der er foretaget efterbehandling. De udvalgte miljøemner gennemgås nedenfor i tabel 1.

Metode til vurderinger

For hvert af miljøemnerne skal datagrundlaget beskrives, og det skal fremgå, hvordan vurderingerne er foretaget og af hvem data eller analyser i felten er indsamlet og foretaget af.

Kumulative effekter

Kumulative effekter af miljøpåvirkningerne samt for øvrige relevante aktiviteter i området skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, både for de enkelte miljøemner og samlet set.

Det skal undersøges, om der er eksisterende og/eller planlagte aktiviteter i området jf. kommunal planlægning, der kan give kumulative miljøpåvirkninger. Eventuelle øvrige kommende eller igangværende aktiviteter i nærområdet, som fx støjende virksomheder kan være relevante.

Afværgetiltag og overvågning

Ved eventuelle væsentlige påvirkninger skal der overvejes afværgetiltag og overvågning.

For hvert miljøemne vurderes det, hvilke afværgetiltag, der evt. er nødvendige for at undgå/minimere miljøpåvirkningen.

Anden planlægning

Der skal i miljøkonsekvensrapporten redegøres for det ansøgtes forhold til anden planlægning, herunder:

Region Syddanmarks oprensning af generationsforureningen på Himmark Strand.

Lerindvindingen ønskes delvist placeret i et område, der også er planlagt til arbejds- og oplagsplads til oprensning af generationsforureningen på Himmark Strand.

Kommuneplaner, sektorplaner mv.

Projektarealet ligger inden for værdifuldt landbrugsområde og økologiske forbindelser jf. lokalplan. Projektets indvirkning på disse udpegninger skal belyses nærmere.

Afgrænsningen

Afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold er udarbejdet på grundlag af ansøgningsmateriale modtaget af regionen den 28. marts 2022 med senere supplerende oplysninger samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder.

Region Syddanmark har fundet at følgende miljøemner skal indgå i miljøkonsekvensrapporten:

- Befolkning og sundhed (støj).
- Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna, herunder, bilag IV-arter, rødlistearter og fredede arter og § 3 beskyttede naturtyper.
- Beskyttede diger
- Strandbeskyttelseslinje
- Kumulation med oprensning af generationsforureningen på Himmark Strand

For de øvrige miljøemner er det vurderet, at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning. Emnerne er gennemgået i afsnit 4.

Miljøemner:

Nedenfor gennemgås de miljøemner, som vurderes at skulle indgå i miljøkonsekvensvurderingen, samt datagrundlaget, som forventes tilvejebragt og anvendt i miljøkonsekvensvurderingen. Region Syddanmark skal specificere, at både negative og positive miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Tabel 1: Miljøemner, som skal med i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
Befolkning og sundhed	
Støj	<p>Uddybning:</p> <p>I ansøgningsmaterialet er der ikke beskrevet etablering af jordvold/støjvold eller andre støjreducerende tiltag og der skal derfor udarbejdes støjberegninger for aktiviteterne i råstofgraven (maskinel og intern trafik). Beregningerne skal baseres på det ansøgte maskinel og worst case scenarier/placering af flytbare kilder.</p> <p>Støjberegningerne skal udføres for anlægsfasen (fjernelse af muld og evt. oplægning i jordvolde), flytning/håndtering af overjorden, samt for indvindingen for den samlede råstofgrav i fuld drift. Behovet for etablering af støjvolde skal fremgå.</p> <p>Anlægsfasen: Beskrivelse af arbejdsprocesserne for afrømning af muld og overjord, samt opbygning af eventuelle jord/støjvolde inde og uden for indvindingsarealet, også tidsmæssigt. Beregning af støj ved de nærmeste boliger, beskrivelse af evt. overskridelser af støjgrænser, samt vurdering af hvad der ville kunne overholdes af støjgrænser. Der skal gøres rede for de kumulative effekter for støj for andre relevante kilder i området herunder med oprensningen på Himmark Strand.</p> <p>Driftsfasen: Der skal udarbejdes støjberegninger for driften. Der skal gøres rede for de kumulative effekter for støj for andre relevante kilder i området herunder med oprensningen på Himmark Strand samt transport af råstoffer.</p> <p>Der skal redegøres for nødvendige foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkningen.</p> <p>Støjberegninger og vurderinger skal udføres jf. Miljøstyrelsens gældende vejledninger.</p> <p>Begrundelse:</p> <p>I ansøgningsmaterialet er der ikke beskrevet etablering af jordvold/støjvolde eller andre støjreducerende tiltag. Ud fra oplysninger i ansøgningsmaterialet vurderes støj fra lerindvindingsprojektet ikke at være tilstrækkelig belyst i forhold til overholdelse af Miljøstyrelsens vejledede støjgrænser ved nærmeste ejendomme. Vurdering af behovet for støjbegrænsende tiltag, herunder placering, dimensionering og udformning af støjvolde og andre støjdæmpende tiltag.</p> <p>Vurderingen skal ledsages af støjkort, der illustrerer støjudbredelsen både med og uden støjdæmpende tiltag.</p>
Natur	
Beskyttede og fredede arter (bilag II, bilag IV, bilag V, rødlistede og fredede)	<p>Uddybning:</p> <p>Kortlægning og levestedsvurdering af beskyttede og fredede plante- og dyrearter.</p> <p>Det ansøgte projektareal samt tilstødende naturarealer skal gennemgås og screenes for forekomst af beskyttede og fredede arter. Det skal vurderes, om der kan være yngle- og rastesteder for bilag IV arter.</p>

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	<p>Viser levestedsvurderingerne at der er egnede levesteder (yngle- rasteområder) skal der laves feltundersøgelser for de relevante arter fundet i gennemgangen og screeningen.</p> <p>Undersøgelserne skal følge gældende retningslinjer og vejledninger for undersøgelse af naturtyper og arter. Bliver der fundet beskyttede og fredede arter i forbindelse med feltundersøgelserne, som ikke tidligere er kortlagt/fundet i området skal disse dokumenteres og tages med i de videre vurderinger.</p> <p>Den økologiske funktionalitet skal undersøges og vurderes, herunder om det ansøgte projekt vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arter og om projektet i øvrigt opfylder de forpligtigelser, der følger af habitatdirektivets artikel 12.</p> <p>Vurdering af projektets påvirkning af de beskyttede og fredede arter i og omkring projektarealet både under og efter indvindingen. Påtænkte afværgeforanstaltninger med henblik på at undgå, forebygge eller begrænse påvirkningen skal beskrives og konkretiseres.</p> <p>Data fra Danmarks Miljøportals Naturdatabase, Naturbasen, arter.dk samt kommunes eventuelle supplerende registreringer. De seneste artsovervågningsrapporter og "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", "Dansk Pattedyrsatlas", Miljøstyrelsens artsleksikon.</p> <p>De tekniske anvisninger for Novana's naturprogram skal følges. https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet/tekniske-anvisninger</p> <p>Begrundelse: Bilag IV- og rødlistearten af løvfrø er registreret i strandengsområdet øst for matr. nr. 1 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup og i engområdet nord for matriklen. Desuden er der registreringer fra 2014-2016 med løvfrø, butsnudet frø og spidssnudet frø i områderne omkring de ansøgte arealer. Der er desuden registreret flere flagermusarter i området omkring de ansøgte arealer. Det skal derfor vurderes om bilag IV-arternes yngle-og rasteområder påvirkes af indvindingen.</p>
Beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og værdifulde naturområder	<p>Uddybning: Rapporten skal belyse og vurdere, om det ansøgte projekt kan medføre tilstandsændringer af beskyttede naturtyper (jf. naturbeskyttelseslovens definition på tilstandsændring).</p> <p>Beskrivelse og vurdering af beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og værdifulde naturområder inden for ca. 300 m af projektarealet. Herunder beskrivelse af graveafstande til naturtyper og læhegn/skel.</p> <p>Mulig påvirkning vurderes både under råstofindvinding og efter endt efterbehandling.</p> <p>Påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge eller en eventuel begrænse påvirkning, skal beskrives. Eventuel metode for overvågning, varslings-system og instrukser skal beskrives og vurderes.</p> <p>Datagrundlaget for dette miljøemne er eksisterende udpegninger af beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og værdifulde naturområder, eksisterende terrænmodel, luftfotos, potentialekort og andet relevant data- og kortmateriale. Det skal tydeligt fremgå, hvad der er eksisterende data og hvad der er data fra nye undersøgelser.</p> <p>De tekniske anvisninger for Novana's naturprogram skal følges.</p>

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	<p>https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet/tekniske-anvisninger</p> <p>Begrundelse: I ansøgningsmaterialet er det ikke nærmere beskrevet hvilke afstande der holdes til skel/levende hegn eller til naturtyperne strandeng, mose og eng. Den østlige del af matr. nr. 1 og 101b Svenstrup Ejerlav, Svenstrup ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Strandbeskyttelseslinjen er en forbudszone, der sikrer en generel friholdelse af strandene og de bagvedliggende kystområder mod indgreb, som ændrer den nuværende tilstand og anvendelse. Jf. naturbeskyttelseslovens § 15 må der inden for strandbeskyttelseslinjen f.eks. ikke placeres bygninger, ske beplantning eller terrænændringer. Der er flere beskyttede og værdifulde naturområder omkring projektarealet, herunder strandeng, mose og eng. Det er nødvendigt med en grundig gennemgang for at sikre, at de beskyttede naturtyper og den øvrige natur ikke påvirkes af råstofindvindingen.</p>
Landskab	
Økologiske forbindelseslinjer og værdifuldt landbrugsområde	<p>En del af projektarealet ligger inden for udpeget økologiske forbindelseslinje, og inden for udpeget værdifuldt landbrugsområde jf. Sønderborg Kommunes lokalplan. Udpegningerne beskrives og vurderes i forhold til projektet.</p> <p>Begrundelse: Vurdering af påvirkningen af økologisk forbindelseslinje og udpeget værdifuldt landbrugsområde.</p>
Kulturarv	
Kulturhistorie	<p>Uddybning: Beskrivelse af områdets fund og fortidsminder jf. databasen Fundogfortidsminder.dk inden for og umiddelbart omkring de dele af projektarealet, som ikke er undersøgt i forbindelse med oprensningen af generationsforureningen.</p> <p>Beskrivelse og feltbesigtigelse af beskyttede sten- og jorddiger, jf. museumslovens § 29a, herunder konkrete diger, der påtænkes fjernet som følge af råstofindvindingen samt digernes sammenhæng med digesystemer uden for indvindingsområdet.</p> <p>Inddragelse af oplysninger/høringssvar fra det lokale museum og Slots- og Kulturstyrelsen samt fra forundersøgelsen udført i forbindelse med oprensningen af generationsforureningen.</p> <p>Oplysninger fra historiske luftfotos og kort.</p> <p>Vurdering af råstofindvindingens påvirkning af fund og arkæologiske lag samt beskyttede sten- og jorddiger inden for og omkring projektarealet.</p> <p>Beskrivelse af de berørte digers landskabelige, kulturhistoriske og biologiske karakter og værdi.</p> <p>Beskrivelse af eventuelle tiltag til forebyggelse af påvirkning.</p> <p>Museum Sønderjylland anbefaler, at der udføres frivillige forundersøgelser på dele af matr. 1, som endnu ikke er for undersøgt samt matr. 185, 370 og 665 Svenstrup ejerlav, Svenstrup. Der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for planområdet. Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på</p>

Miljøemner	Uddybning og begrundelser
	<p>planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet.</p> <p>Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi adviseres.</p> <p>Begrundelse: Der er registreret et beskyttede sten- og jorddige langs med skellet mellem matr.nr. 185 og 370 Svenstrup Ejerlav, Svenstrup. Det er ikke beskrevet i ansøgningen hvorledes der graves således. at det beskyttede dige ikke beskadiges. En eventuel fjernelse af diget kræver en dispensation hos Sønderborg Kommune.</p>
Kumulative emner	<p>Uddybning: Det ansøgte projektareal ønskes placeret inden for et område, der også er planlagt til arbejds- og oplagsplads til oprensning af generationsforureningen på Himmark Strand. De kumulative effekter af projekterne i området skal nærmere belyses.</p> <p>Begrundelse: Der er ikke beskrevet i ansøgningen hvordan de kumulative effekter påvirker miljøet.</p>
Trafik	<p>Uddybning: Der er søgt om at lægge leret i depot på lodsejers ejendom. Når leret skal anvendes skal det transporteres til teglværk. Den forventede trafik i forbindelse med denne transport skal beskrives. I beskrivelsen skal indgå en eventuel kumulativ påvirkning hvis det sker samtidig med generationsoprensningen.</p> <p>Begrundelse: Det er ikke beskrevet i ansøgningen hvordan transport af leret til teglværks skal foregå.</p>

4. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensvurderingen

Region Syddanmark har i afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold vurderet, at følgende miljøemner ikke vil medføre risiko for væsentlige miljøpåvirkninger og derfor ikke vurderes nærmere i den videre proces.

Tabel 2: Miljøemner, som ikke skal med i miljøkonsekvensrapporten:

Miljøemner	Begrundelse for, at forholdet ikke vurderes nærmere
Natura 2000 områder	<p>Region Syddanmark har udarbejdet en væsentlighedsvurdering for Natura 2000 områder.</p> <p>Det er vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000 områderne og derfor skal disse ikke beskrives i miljøkonsekvensrapporten.</p>
Vandområdeplaner	<p>Regionen vurderer, at der ikke er behov for yderligere informationer om disse emner.</p>

Kirkelige interesser	Haderslev Stift er hørt i forbindelse med høring af screeningsafgørelsen af ansøgningen. Haderslev Stift kommenterer, at graveområdet ikke berører Svenstrup Kirkes landskabelige eller kirkelige interesser. Regionen vurderer, at der ikke er behov for yderligere informationer om disse emner.
Støv	Der er beskrevet foranstaltninger til afværgelse af støv fra indvinding af rødbrændende ler i ansøgningsmaterialet. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om støv.
Lysgener	Lerindvinding foregår typisk i kampagner af få uger ad gangen og det vurderes lys fra én dozer og én gravemaskine ikke at være til gene for omgivelserne.
Lugtgener	Råstofindvinding vurderes ikke at medføre lugtgener. Indvinding af råstoffer giver ikke anledning til iltning af stoffer i jorden, som vil kunne give lugtgener, og der bruges ikke stoffer i produktionen, der kan give lugtgener.
Katastrofer og ulykker	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om katastrofer og ulykker.

5. Habitatbekendtgørelsen² - væsentlighedsvurdering

Der ligger to internationale naturbeskyttelsesområder inden for en radius af 2 km fra det ansøgte område. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64, beliggende ca. 200 meter øst for det ansøgte område, og Natura 2000-område nr. 104, Lilleskov og Troldsmose, som omfatter Habitatområde H189, beliggende ca. 1,1 km sydøst for det ansøgte område.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede arealer i den baltiske biogeografiske region i Danmark. Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Bugt (1160) Rev (1170)
Arter:	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64	
Fugle:	Edderfugl (T) Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Natura 2000-område nr. 104 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende på nordøstkysten af Als, nord for Guderup. Området indeholder en række habitatnaturtyper, både lysåbne strandengs- og strandvoldsarealer og forskellige skovnaturtyper, især bøgeskov på muldbund i Nørreskoven. Strandengene og de ferske vådbundsområder er afsnøret fra Lillebælt af en høj rullestensstrandvold. I den centrale del af området går engen over i sumpskog, som i områdets sydligste del fortsætter i løvskog på kuperet randmoræne. Naturtypen strandvold med enårige planter udgør mere

² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegningsgrundlag og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse områder.

end 5 % af naturtypen i den atlantiske biogeografiske region i Danmark.

Habitatområde H189 i gældende Natura 2000-pan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 189		
Naturtyper:	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Bøg på mor (9110) er ikke tilstede i habitatområde 189. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding er forholdsvis lokale, hvor øget støj, vibrationer, støv eller emissioner af kvælstofoxider vil kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet, men vil ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-områderne. Da der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der bl.a. kun vil blive anvendt en maskine til indvindingen uden, at der vil være oparbejdning af råstoffet inden for området, og da der kun vil blive gravet ca. 1 meter under terræn, vil påvirkning fra projektet være mere begrænset end ved andre råstofindvindingsprojekter. Påvirkningen fra graven vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000- områderne. Det vurderes, at på grund af projektet karakter kan det udelukkes, at råstof-indvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær det ansøgte område.

Det er dermed også Region Syddanmarks vurdering, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i medfør af habitatbekendtgørelsen § 6, stk. 2.

6. Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Udkast til afgrænsningsudtalelsen har været i høring fra den 27-01-2025- til den 10-02-2025 ved myndigheder og offentligheden. Høringssvar er blevet indarbejdet i den endelig afgrænsningsudtalelse.

Regionen har vurderet, at parter og berørte myndigheder er følgende:

Myndigheder:	E-mail
Sønderborg Kommune	vand-natur@sonderborg.dk, mian@sonderborg.dk
Region Syddanmark, afd. Vand og Jord	kdr@rsyd.dk
Museum Sønderjylland	planer@msj.dk
Styrelsen for grøn arealomsætning og vandmiljø	mail@sgav.dk
Information om offentlig høring sendt til:	
Investeringselskabet Als ApS (ansøger og lodsejer)	Hanshenning.hess@gmail.com

Der er indkommet høringssvar fra: **Udfyldes efter høringen**

7. Afgørelser fra andre myndigheder

For at det ansøgte projekt kan gennemføres, er det nødvendigt med følgende tilladelser og dispensationer:

- Sønderborg Kommune: Eventuel fjernelse af beskyttet dige
- Kystdirektoratet: dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15

Tilladelser uden for samordningspligten:

- Vejadgang/overkørselstilladelse

8. Videre forløb

Efter høringsfristens udløb fremsender regionen den tilrettede afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder og indsender en miljøkonsekvensrapport for det ansøgte projekt.

Når regionen har sikret sig, at ansøgers miljøkonsekvensrapport opfylder kravene, foretages en miljøvurdering, og rapporten sendes i 8 ugers offentlig høring. Miljøkonsekvensrapporten og høringssvar skal til politisk behandling, hvorefter der udarbejdes et udkast til selve råstoftilladelsen.

Udkastet til råstoftilladelsen sendes i 4 ugers partshøring. Når høringsperioden er afsluttet, vurderes det, om de indkomne bemærkninger giver anledning til ændringer i afgørelsen. Den endelige råstoftilladelse annonceres på regionens hjemmeside med 4 ugers klagefrist.

Hvis I har spørgsmål eller kommentarer, er I velkomne til at kontakte undertegnede pr. mail srp@rsyd.dk.

Venlig hilsen

Susanne Roug Pedersen
geolog